

Ontmoeting verandert

Deze viering maakte deel uit van de 24-uurs wake voor de vluchtelingen

Marie-Thérèse van de Loo, Leo van Driel

Welkom

Lied: VL 498 : Dag en Welkom

Inleiding op het thema

Hoeveel mensen kom je wel niet tegen in je leven? En laten we dan alle mensen, die we alleen maar hebben gezien er aftrekken. Dan nog zijn er veel. Wanneer wordt het een ontmoeting die je bijblijft? En wat is er dan gebeurd in die ontmoeting? Voor zo'n ontmoeting moet je toch met een ander mens in contact komen, iemand echt spreken en echt naar iemand luisteren. Zonder een ander is er geen ontmoeting en zonder contact is er geen ontmoeting.

In de voorbereiding voor deze viering tijdens vluchtelingenwake stond ik opnieuw stil bij mijn ontmoetingen met vluchtelingen. Alles achter moeten laten en naar een vreemd land vluchten in de hoop veiligheid en recht te vinden en mogelijkheden om een nieuw bestaan op te bouwen. Wat doet dat met iemand, met de achterblijvers en met de mensen die hen zo goed en zo kwaad als het gaat ontvangen ...

Hoe gastvrij zijn wij hier in dit land voor vluchtelingen? In de politiek klinkt geen gastvrijheid, maar klinken problemen met opvang, met AZC's, met huisvesting, met corona, en uitzettingen. Misschien is dat wel omdat politici te weinig mensen ontmoeten, maar vergaderen en twitteren, en wetten en regels maken.

Er kunnen heel wat redenen zijn waarom we het contact met vreemden niet aan durven of willen gaan. OK 'ze' mogen er zijn, zolang we er maar geen last van hebben Maar of we het leuk vinden of niet, feit is dat er hier vluchtelingen zijn. Dit weekend las ik in de krant dat er ruim 82 miljoen vluchtelingen/ontheemden zijn! De meesten worden in de eigen regio opgevangen, maar een aantal komt hier na een reis vol gevaren in Europa en dus ook in Nederland terecht.

Gebed

Levende,

Op deze dag van de wake met en voor vluchtelingen

staan wij hier voor uw aangezicht

Schoorvoetend, verward, beschaamd

Om zo veel leed dat vluchtelingen

Waar ook ter wereld treft.

De moed zakt ons in de schoenen

Bij het zien van zoveel onrecht

Vergeef ons als mensheid,

dat we zoveel haat hebben toegelaten

dat deze onmenselijke situatie is ontstaan

Vergeef ons dat we ook nu nog vaak uit angst reageren

in plaats vanuit Uw liefde, geloof en vertrouwen.

Toch houdt de hoop ons gaande
Te blijven zoeken naar barmhartigheid en vrede
Een plek voor de vluchtelingen en ongedocumenteerden
om veilig te wonen en een bestaan op te bouwen
Waar recht gedaan wordt en mensen elkaar ontmoeten
als mensen die elkaar het goede leven gunnen.
Er is zoveel kracht en inventiviteit te ervaren
Vaak juist in onvermoede momenten en ontmoetingen.
Wees bij ons dit uur en laat ons uw kracht en creativiteit ervaren
in de ontmoeting met U en elkaar
biddend, zingend, luisterend
Want van U is de toekomst,
Kome wat komt

Lied: VL 693 : Herschep ons hart

Lezing: [Deuteronomium 24 vers 14 -22](#)

Lied: VL 212 : Gij die niemand naar de ogen ziet

Interview met Sahar. (Marie-Thérèse)

Lied: VL 744 : Delf mijn gezicht op

Fragmenten uit het boek Licht in de morgen (Huub Oosterhuis en Ton Schulten

Piano-muziek door Gulmira Issabekova

Overweging

In de bijbel zijn heel wat verhalen over vluchtelingen te vinden.

En we komen er voor de omgang met vluchtelingen en of vreemden één belangrijke grondregel tegen: die we vinden bij Leviticus 23, 33-34: Iemand die als vreemdeling in jullie land verblijft, mag je niet onderdrukken. Behandel vreemdelingen die bij jullie wonen als geboren Israëlieten. Heb hen lief als jezelf, want jullie zijn zelf vreemdelingen geweest in Egypte. Ik ben de Heer, jullie God. Of met andere woorden zoals we net hoorden in Deuteronomium 24, 17-18: U moet de rechten van vreemdelingen en

wezen eerbiedigen.... Bedenk dat u zelf slaaf bent geweest in Egypte, totdat de Heer, uw God u heeft bevrijd. Daarom gebied ik u zo te handelen. Ook toen al, duizenden jaren geleden, was het omgaan met vreemdelingen, niet zonder problemen, anders had er ook niets in de bijbel hoeven staan....

Een situatie ont-vluchten doe je als er gevaar dreigt of als er haast geen leven meer mogelijk is, dat toekomst biedt. Dat is de ene kant van het spectrum, Ont-moeten daarentegen zit aan de andere kant: Ont-moeten is zo'n prachtig woord! O.K. daar kies je voor, nu niet omdat je je gedwongen voelt, maar vanuit het besef dat die ander een mens is zoals jij. Als het niet meer moet, maar open is / het van harte gaat, dan kan het gebeuren. Dan worden verhalen van ieders leven gedeeld. Dan mag/kan je geraakt worden, mag je je zelfs kwetsbaar laten zien, zonder af te gaan. Dan ontstaat er verbondenheid die zoveel groter kan zijn dan simpel 1+1=2. Dan kan je als mens groeien aan elkaar, elkaar leren kennen, waarderen, ook al zal het soms ge-duld vragen. Ge-duld: ook al zo'n mooi woord: elkaar dulden, elkaar aandacht en tijd gunnen, zó luisteren naar elkaar dat die ander op verhaal kan komen. Dan ben je geen vreemde, dossier of nummer meer, maar word je mens. Een mooi mens, met of zonder littekens, zoals die ander; broer, zus, vriend vriendin metgezel en maatje.

Daar gaat het – denk ik - om: 'Befriending' – vrienden worden, vriendelijk met elkaar omgaan, het is zoveel meer dan bed, bad en brood! Een relatie aangaan met elkaar, elkaar ver-dragen, horen, zien en doen wat er echt toe doet. Zorg dragen voor een veilige plek, waar je wonen kan, waar je mag zijn en laten zien wie je bent, waar je weer van toekomst gaat dromen en eraan kan werken..

Ik kan er boeken over opslaan, de krant lezen, documentaires over bekijken, Bijbelstudies doen.... maar blijft het toch steeds gaan over die ander. Maar als ik me er door laat raken, het me echt aan het denken en in beweging zet, ontdek ik nieuwe perspectieven, zeker wanneer we elkaar echt ontmoeten en elkaar niet langer gevangen houden in denkbeelden, overtuigingen en voor-oordelen, maar elkaar hartelijk ont-vangen.

Ik ben de afgelopen weken op zoek gegaan en heb met mensen gesproken van vluchtelingenwerk, ik was bij de Paardenberg, waar ik een ochtend de fietsles meemaakte en daarna met de vrijwilligers gezellig afsloot met koffie en heerlijke zoetigheid nog van het Suikerfeest. Ik sprak met een sociaal-psycholoog die ongedocumenteerden met psychische klachten ondersteunt.

Er kwam zo veel ter sprake, in alle openheid en betrokkenheid, met een lach en een traan, Wat is het goed dat er zulke kleurrijke plekken zijn! Om elkaar in Gods naam of in de naam van Allah, of in naam van de solidariteit, rechtvaardigheid en liefde tot zegen te zijn.

Sahar ontmoet ik in de flat van haar partner. Zij verblijft daar enkele dagen per week met hun zoontje Lucas die nu ruim 10 maanden is. Afkomstig uit Iran kwam ze op haar 16de met haar moeder en broertje van 14 in 2011 als politiek vluchteling naar Nederland.

Ze vertelt hoe ze in het AZC in Dronten in contact komt met een vrouw die haar uitnodigt om eens mee naar de kerk te gaan. Eigenlijk ziet ze dat helemaal niet zitten want kerk of moskee... al dat gedoe vol met regels en onvrijheid – zeker voor vrouwen – daar wil ze niets meer mee te maken hebben. Tot haar verrassing voelt zij zich toch gezien en aangesproken en komt daar na een tijdje tot bekering. Via Gilze-Rijen en Winterswijk belanden ze in Den Haag, nadat de asielpcedure uitgelopen is op een afwijzing. Nu zijn ze als ongedocumenteerden illegaal en moeten maar zien hoe ze aan eten en onderdak komen. Ze komen een vrouw tegen waar je een hele tijd mogen wonen: De vrouw, die een klein huisje met 2 slaapkamers heeft zegt: Ik laat mijn hond ook niet buiten slapen, dus kom er maar in! Wat een opsteker – ook voor mij - te horen over zulke mensen, die zich niet door regeltjes laten weerhouden maar de mens blijven zien!

Bij de Havenkerk in Den Haag vindt Sahar een veilige plek en ook haar geestelijk huis. Haar geloof betekent alles voor haar. Dat trekt haar door alles heen! Ze haalt Matteus : 6, 24-34 aan:
Ik zeg jullie: wees niet bezorgd voor je leven. Over wat je zult eten en drinken ... en of je er morgen nog zal zijn en of je dan van alles wel genoeg zult hebben om gelukkig, verzadigd en mooi te zijn.

Nogmaals zeg ik jullie: wees niet bezorgd voor de dag van morgen.

Benut liever de kansen die iedere dag je brengt om vrede en vrijheid te brengen van mens tot mens. Om de ander te vinden en lief te hebben, dat zal je zorg zijn. Want elke dag heeft genoeg aan zijn eigen leed. In de beleving van een vluchteling als Sahar is dit werkelijk de blijde boodschap die haar tot nu toe door alles heen op de been gehouden heeft én waar ze hoop vindt om vol te houden!

Sahar doorloopt nu een nieuwe procedure en hoopt door de veranderde situatie, nu wel een goede kans op een verblijfsstatus te maken. Wat zou het mooi zijn als ze samen met de vader van Lucas een leven op kan bouwen. Deze man, afkomstig uit Congo heeft wel een verblijfsstatus en werk. De verschillende culturele achtergronden en aanvankelijk ook de taalbarrière, zij Engels en hij Frans, hebben hun liefde en zorg voor elkaar niet verhinderd. Het belangrijkste voor beiden was hun Godsvertrouwen als Christen. Daarin vonden zij de basis voor een relatie die voor hen samen een thuis werd. Hoe mooi en bijzonder is dat! Ze zijn voor de kerk getrouwd. Voor de burgerlijke stand is dit vanwege haar status onmogelijk.

Als ik Sahar 's avonds nog even bel om te bedanken voor deze ontmoeting, vertelt ze dat nog geen 10 minuten nadat ik weg was, het bericht kwam dat haar broer David een verblijfsvergunning gaat krijgen. Licht aan de horizon!

Alle ontmoetingen hebben mij diep geraakt en mij in eerste instantie achtergelaten met nog meer vragen dan ik al had. Want waar begin je toch en waar begin je aan? Sahar helpt me zeker met haar krachtige levenshouding, om wat er ook gebeurt, niet bang te zijn en te vertrouwen op die Ene die altijd bij je is, wat er ook gebeurt! En die laat zich zien, al besef ik dat vaak pas achteraf: als ik het lef, de aandacht en verlangen blijf ontwikkelen die vreemde tot mijn naaste te maken. Niet alleen in de relatie naar buiten, maar ook in verbondenheid met de goddelijke Bron van Liefde in mijzelf, waar ik rusten mag en die mij gaande houdt.

Lied: VL 233 : Wij zullen kennen

Voorbeden

Gezegend Gij die ons het leven hebt gegeven
een leven tussen mensen
die ons liefdevol met zorg omringen,
niet alles geven wat wij wensen,
maar ons ook tegenstand bieden.
Gezegend Gij die ons de vrijheid geeft
onze weg te gaan.

Ik bid om ieder mens zo te ontmoeten
dat ik hoor wat in zijn hart leeft
aan verlangen en onzekerheid
en ik daar mijn hart voor open,
antwoord geef zonder angst
en antwoord mag ontvangen.

Wij bidden voor alle mensen, die om welke reden ook,
op weg zijn gegaan naar een land in Europa
in de hoop daar toekomst te vinden,
en die op hun weg verongelukt zijn,
verdronken, of vermoord. Wees hen genadig.

Wij bidden voor alle migranten, die gevangen zitten
in opvangkampen en andere plaatsen om te wachten
op de uitslag van hun procedure en op wat zij nodig hebben.
Dat zij de moed niet verliezen,
de hoop op een vaste plaats in de samenleving.

Wij bidden voor alle mensen, die zijn toegelaten.
Dat zij de hulp krijgen, die ze nodig hebben.
Dat zij hun weg vinden, vrienden maken, vrede vinden,
een woning, goed werk.

Wij bidden voor al wat nog onuitgesproken in ons hart leeft.
Gij zijt toch de barmhartige.
Amen

De tweede bede gaat in op het innerlijke karakter van ontmoeting. Deze karakteristiek geldt voor ontmoetingen tussen mensen, en ook voor de mens en God. Zoals Buber in Ik en Gij beschrijft. Daarom kan de ontmoeting met een ander ook een ervaring zijn dat ik de Ander ontmoet. De ontmoeting is maar deels een uiterlijke ervaring. Het grootste en innerlijke deel van de ontmoeting is waar onze zielen zich voor elkaar openen.

Piano-muziek door Gulmira Issabekova

Tafellied: "Dit is de plaats" (uit bundel "Als daar muziek van is")

Breken en Delen

Gezongen ONZE VADER

Gedicht: "Wees mij niet ongenadig" (uit "Stilte Zingen")

Lied: "Laat ze blijven" (gezongen door Trijntje Oosterhuis)

Afsluiting

Zegenwens (van Franciscus) MTh, Derk en (Sahar?)

Moge God ons zegenen
met ongemak bij ongemakkelijke antwoorden,

Halve waarheden en oppervlakkige verhoudingen,
zodat we diep vanuit ons hart mogen leven;
met woede bij onrechtvaardigheid, onderdrukking en uitbuiting van Gods schepselen

Moge God ons zegen
zodat we mogen werken aan rechtvaardigheid, vrijheid en vrede;
met tranen om te vergieten voor hen die lijden aan pijn, verwerping, honger en oorlog
zodat we onze handen kunnen uitstrekken om hen te troosten en om hun pijn in vreugde te veranderen.

En moge God ons zegenen met genoeg dwaasheid
om te geloven dat we een verschil kunnen maken in de wereld
zodat wij kunnen doen, waarvan anderen zeggen dat het niet gedaan kan worden.

Slotlied: Vrede wens ik je toe